

מחווון להשתתפות אזרחית של צעירים

רקע

השתתפות אזרחית הינה מרכיב חיוני ביציבותה של חברה דמוקרטית. באמצעות ההשתתפות לוקחים אזרחי/ות המדינה חלק פעיל בתהליך קבלת ההחלטות, תוך שהם מגלים מעורבות, משמיעים את קולם ופועלים כדי להעלות לסדר היום הציבורי סוגיות המעסיקות אותם. בכך הם פועלים לקדם עתיד טוב יותר עבורם, עבור הקהילה אליה הם משתייכים ועבור המדינה כולה. השתתפות אזרחית אינה תופעה של יחידים, והיא אינה שמורה למנהיגים. נהפוך הוא, זוהי תופעה רחבה שיכולה וצריכה להיות רלוונטית לכל אזרח/ית ולכל צעיר/ה בחברה. עוצמתה של ההשתתפות האזרחית טמונה בכך שהיא מאפשרת לייצר השפעה במגוון רחב של דרכי פעולה, תחומי פעולה ובמנעד רחב של עצימות.

יתרה מזאת, השתתפות אזרחית הינה מרכיב חיוני בהתפתחותו של הפרט. אנו מאמינים כי מימוש הפוטנציאל של כל צעיר וצעירה כרוך בהתפתחות בציר האישי של רכישת השכלה, פיתוח קריירה, חוסן פיננסי ומשפחה, לצד התפתחות בציר החברתי, הכולל מעורבות ותרומה של הפרט עבור קהילה ועבור מטרות החורגות מן העצמי.

קרן גנדיר פועלת ותומכת בפעילותם של ארגונים אשר מקדמים השתתפות אזרחית של צעירים בישראל, זאת מתוך שאיפה להגביר את השפעת הצעירים ואת יכולתם לקדם נושאים הנוגעים לחברה ככלל ולצעירים בחברה בפרט. במסגרת עיסוקנו בנושא של השתתפות אזרחית של צעירים, פגשנו מציאות בה קיימים פערים בהבנה ובפרשנות של המושג, וקושי לתרגם אותו לכדי פעילויות קונקרטיות. אנו סבורים כי יצירה של המשגה עשירה ומשותפת עשויה לסייע ביצירת תיאום בין הארגונים העוסקים בנושא, לצד קידום עשייה מכוונת תוצאות. לפיכך החלטנו - בשיתוף עם גורמים רבים בשדה, לרבות ארגוני צעירים, אנשי אקדמיה ועוד, ובהנחייתה של ד"ר ליאת בסיס - לפתח מחווון להשתתפות אזרחית של צעירים. המחווון מגדיר 9 זירות השתתפות ומדגים 3 מעגלי השפעה בכל זירה. את הפעילויות בכל מעגל השפעה ניתן למקם על פני רצף הנע מעצימות נמוכה לעצימות גבוהה, כפי שיודגם בהמשך.

חשוב להדגיש כי מסמך זה מהווה תוצר ביניים של תהליך פיתוח, ואנו סבורים כי בדיאלוג המתמשך עם הארגונים והצעירים הוא עתיד להשתנות, להשתפר ולהתבהר ככל שיעבור הזמן.

קרן גנדיר ומרבית הארגונים עימם היא עובדת פועלים למען קידום השתתפות אזרחית של צעירים בחברה בישראל, ומטרתו המרכזית של מחווון זה היא לתמוך בהשגת מטרה זו. יחד עם זאת, חשוב להדגיש כי הצעירים בישראל הם גם חברים בקהילה הגלובלית, וככאלה רצוי כי יהיו בעלי עמדות ואף יפעלו על מנת להשפיע גם ביחס לסוגיות כלל עולמיות (למשל: התחממות כדור הארץ או משבר הפליטים העולמי) וסוגיות במדינות אחרות.

מטרות המהלך

מטרת על

פיתוח וביסוס תשתית עבור ארגוני צעירים להגדרת התוצאות הרצויות בקרב משתתפיהם והגדרת אופני השפעתם על החברה בישראל.

מטרות

1. יצירת שפה משותפת המגדירה את תפיסת העולם המונחת בבסיס העבודה עם צעירים
2. יצירת המשגה רחבה ומפורטת של מערך דפוסי ההשתתפות האזרחית של צעירים בישראל

3. יצירת תשתית למדידה והערכה של קבוצות והתערבויות שנועדו לקדם השתתפות אזרחית של צעירים

הבסיס הערכי

המהלך הכולל שנועד לקדם השתתפות אזרחית של צעירים בכלל, והמהלך הממוקד לפיתוח מחוון להשתתפות אזרחית, צומחים מתוך תפיסת עולם המושתתת על הערכים הבאים:

1. **כבוד האדם והאישה** - ההכרה בערך האדם והאישה באשר הם, בקדושת חייהם ובהיותם בני-חורין
2. **שוויון הזדמנויות** - זכאותם של כל אדם ואישה להזדמנות שווה למימוש עצמי וכלכלי, ללא תלות ברקע האישי שלו/ה
3. **סולידריות ושייכות** - מארג של יחסים הקושר את האדם והאישה לקבוצת אנשים רחבה, בה מתקיימים רגשות והתנהגויות של אמפטיה וערבות הדדית
4. **דמוקרטיה** - שמירה על שיטת ממשל בה לאזרחים ולאזרחיות יכולת להשפיע על אופי השלטון באמצעות בחירת נציגים למוסדותיו השונים
5. **אומץ ואחריות לחולל שינוי** - האחריות, הזכות והחובה האישית של היחיד/ה להוביל או להיות חלק ממאמצים לשיפור ולקידום נושאים הנוגעים לחברה בה הוא/היא חיה/ה

המחווה

כדי לייצר את המחווה, עשינו שימוש בשלושה מקורות:

1. **סקירת ספרות** – קריאת מחקרים מהעולם ומישראל בנושא השתתפות של צעירים
2. **קבוצת מיקוד** – שכללה נציגים מכ-15 ארגונים המקדמים השתתפות אזרחית, אשר התייחסו לטייטה ראשונית של המחווה, סייעו לעצב את זירות ההשפעה, וכן הדגימו כל אחת מרמות ההשתתפות בכל זירה. קבוצה זו היתה מקור משמעותי ביותר ליצירת המחווה להלן. שמות הארגונים השותפים נמצאים **בנספח 1**.
3. **ניתוח מדדים** – ניתוח מדדי תוצאה של 10 ארגונים הפועלים לקדם השתתפות אזרחית של צעירים

מבנה המחווה

למחווה 3 רכיבים: זירות השתתפות, מעגלי השפעה ועצימות. המחווה ממפה תשע זירות השתתפות, כלומר ערוצים שונים דרכם יכול/ה הצעיר/ה להשתתף ולבטא את עמדותיו/ה האזרחיות. זירות ההשתתפות אינן תלויות תוכן, ויכולות להיות מופעלות ביחס לנושאי ליבה שונים. כלומר, המחווה ממפה זירות השתתפות בלבד חזאת בהבחנה מנושאים אשר ביחס אליהם ניתן לפעול.

כך למשל, ניתן לפעול בזירת ההשתתפות החוקתית על מנת לקדם נושאים הקשורים לאיכות סביבה, מלחמה בעוני, שוויון מגדרי ועוד. בנוסף, ניתן לקדם נושא אחד באמצעות זירות השתתפות שונות: למשל ניתן לפעול בנושא פערים בחינוך על ידי הקמת מערך לסיוע בשיעורי בית בשכונה (השתתפות קהילתית), היבחרות לוועדת החינוך היישובית (השתתפות פוליטית) וקידום סיוע בהוראת מדעים של תלמידי תיכון ע"י עובדי ארגון היי טק בבתי ספר בסביבתו (השתתפות מקצועית).

המחווה אינו כולל את כל ההתנהגויות האפשריות המבטאות השתתפות אזרחית, אלא מדגים דפוסי השתתפות אופייניים בכל מעגל השפעה. אנו רוצים לראות בו מסמך "נושם" ומתפתח כאשר

הארגונים השונים מחמנים להוסיף מרכיבי עמדות והתנהגות. כך נרחיב ונעשיר את ההמשגה המשותפת באופן מתמיד.

זירות ההשתתפות

המחון כולל 9 זירות השתתפות, כלומר ערוצים שונים, דרכם יכול/ה הצעיר/ה להשתתף ולבטא את עמדותיו/ה האזרחיות. זירות ההשתתפות אינן תלויות תוכן, כלומר, ניתן לפעול בתוך כל זירת השתתפות ביחס לנושאים שונים, כגון: השכלה, איכות סביבה, עוני, יחסי יהודים – ערבים, חינוך למדעים ועוד. להלן זירות ההשתתפות:

1. השתתפות חקיקתית
2. השתתפות פוליטית
3. השתתפות התנדבותית - זמית
4. השתתפות קהילתית
5. השתתפות צרכנית
6. השתתפות תקשורתית
7. השתתפות תרבותית
8. השתתפות חומרית
9. השתתפות מקצועית

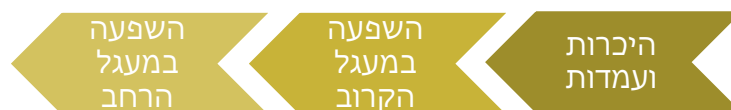
מעגלי השפעה

מעגלי ההשפעה הם רמות ההשתתפות בזירה. בתוך כל זירת השתתפות, ניתן להשפיע במעגלים שונים – מהיכרות עם יכולת ההשפעה בזירה ועד להשפעה ממשית ורחבה באותה זירה. להלן מעגלי ההשפעה בתוך כל אחת מזירות ההשתתפות:

1. **היכרות ועמדות** – בעל/ת ידע ועמדות מגובשות ביחס לנושאים ומנגנונים
2. **השפעה במעגל הקרוב** – נוקט/ת פעולות ליצירת שינוי או לקידום החברה האזרחית אשר השפעתן נוגעת לעצמו/ה או לסביבתו/ה הקרובה (למשל משפחה, דיירי הבניין, קהילה מקומית וכדומה)
3. **השפעה במעגל רחב** – נוקט/ת פעולות ליצירת שינוי או לקידום החברה האזרחית אשר שואפות לייצר השפעה במעגלים רחבים (למשל קהילה אתנית, החברה בישראל)

עצימות

בכל אחד ממעגלי ההשפעה מופיעות דוגמאות לפעולות על פי סדר עצימות עולה, כך שהדוגמא הראשונה מבטאת את העצימות הנמוכה ביותר, וממנה יש עלייה הדרגתית ברמת העצימות. חשוב להדגיש כי סדר הופעת הדוגמאות אינו מבטא יחסים מדויקים אלא רצף כללי. רמת העצימות מבטאת את התשומה - רמת ההשקעה הנדרשת לקיום הפעילות - אם בזמן, בכסף או בכל משאב אחר.

השתתפות חקיקתית	
השתתפות פוליטית	
השתתפות התנדבותית - יזמית	
השתתפות קהילתית	
השתתפות צרכנית	
השתתפות תקשורתית	
השתתפות תרבותית	
השתתפות חומרית	
השתתפות מקצועית	

פירוט 9 זירות השפעה, ו-3 מעגלים בכל זירה

להלן, הגדרה קצרה של כל אחת מתשע הזירות ההשתתפות. עבור כל אחת מודגמות התנהגויות בכל מעגל השפעה. בכל מעגל השפעה מסודרות ההתנהגויות על פני רצף של עצימות.

זירה 1: השתתפות חקיקתית

זירה זו מזהה את "עולם החוק" כמרחב שדרכו ניתן לייצר השפעה על המציאות, והיא מבוססת על תודעה והתנהגות ביחס לחוק. היא מורכבת ממכלול אופני פעולה הקשורים לחוקים: החל מרמת היכרות עם החוק, הזכויות והחובות; דרך שמירה על החוק ופעולה על מנת שגם אחרים ישמרו על החוק; היבטים של מיצוי זכויות ברמה האישית והחברתית, פעולה המכוונת לוודא כי הגופים הרלוונטיים יפעלו על פי החוק וברוח החוק; ועד לפעילות שנועדה להשפיע על חקיקה והחלה של חוקים ותקנות במציאות.

השפעה במעגל רחב	השפעה במעגל הקרוב	היכרות ועמדות	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ חותם/ת על עצומות לשינוי או מימוש חוקים ▪ פועל כ"שומר דרך" ▪ לאכיפת חוקי התנועה ▪ דורש/ת שקיפות ומגישה בקשות במסגרת חופש המידע ▪ מעורב/ת בתהליכי שיתוף ציבור ▪ מדווח/ת על שחיתויות ▪ כותב/ת נייר עמדה ▪ מעודד/ת מיצוי זכויות ▪ מקדם/ת חקיקה ▪ פועל/ת לניטור החלטות ועדות הכנסת ▪ יחם/ת עצומות לשינוי או מימוש חוקים ▪ מגישה עתירות לבג"צ או למשרדי הממשלה במקרי אי יישום חקיקה 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ שומר/ת על החוק ממלא/ת חובות אזרחיות - גיוס לצבא, שירות אזרחי, תשלום מיסים וכדומה ▪ נמנע/ת מהשלכת פסולת במקומות ציבוריים, בטבע ▪ ממצה את זכויותיו/ה ▪ מדווח/ת על מפגעים ▪ נוכח/ת בתהליכי שיתוף ציבור ▪ נוקט/ת פעולה במצבים של הפרת חוק על ידי האחר 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ מכירה את החוק - חובות חכיות בעל/ת עמדות המצדדות בשמירה על החוק ▪ בעל/ת עמדות המצדדות במילוי חובות אזרחיות (גיוס לצבא, שירות אזרחי, תשלום מיסים וכדומה) ▪ חש/ה בעל/ת יכולת להשפיע דרך פעילויות הקשורות לחוקים 	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">עצמות נמוכה</div> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">עצמות גבוהה</div>

זירה 2: השתתפות פוליטית

בזירה זו פועלת היחידה/ה דרך גופים יציגים על מנת להשתתף ולהשפיע. היא כוללת התמצאות, בחירה והצגת מועמדות והיבחרות למגוון גופים אשר בהם מתקיים תהליך בחירה ויש בידיהם סמכות לקבל החלטות, החל מוועדי בתים ושכונות, דרך ועדי הורים וועדות יישובית, ועד למועצות מקומיות, עיריות וכנסת ישראל. בנוסף לתהליך הבחירה או הצגת המועמדות לגופים הללו, יכולה היחידה/ה בזירה זו גם לפעול על מנת לדרוש מנציגי הציבור בגופים השונים לקדם נושאים שנראים ל/ה חשובים וראויים, ולעמוד בהתחייבויותיהם.

השפעה במעגל רחב	השפעה במעגל הקרוב	היכרות ועמדות	עצימות נמוכה
<ul style="list-style-type: none"> ▪ מביעה/ה עמדה בסוגיות פוליטיות על ידי השתתפות בהפגנות וחתימה על עצומות ▪ לוקחת/ת חלק בקמפיין בחירות ▪ מריץ/ה מועמד פוליטי ▪ חבר/ה במפלגה ▪ פונה ומנהלת/ת דיאלוג מול נבחר הציבור ברמה הארצית או המקומית ▪ פעילה/ה בוועדה ברשות המקומית או בכנסת לוביסט/ית ▪ מציגה מועמדות לתפקיד נבחר ציבור ברמת השלטון המקומי או הרמה הארצית ▪ מקים/ה פלטפורמה פוליטית 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ מקיים/ת דיונים עם משפחה וחברים בסוגיות פוליטיות ▪ מצביעה/ה בבחירות ▪ משתף/ת משפחה וחברים בפוסטים הקשורים לנבחר הציבור ▪ מגיבה ומעלה לרשת תכנים הקשורים לנבחר הציבור ▪ משתתף/ת פעילה/ה בשיח פוליטי ברשתות חברתיות ▪ מציגה מועמדות לגוף נבחר ברמת בית הספר, השכונה, ועד הבית 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ מכירה/ה את מבנה הממשל המרכזי והמקומי ▪ מכירה/ה דרכי פעולה פוליטיות ▪ מעודכת/ת בסוגיות פוליטיות דרך חדשות בטלוויזיה, עיתונים, אינטרנט, פוסטים פוליטיים ברשת ▪ בעלת/ת עמדה פוליטית מגובשת בסוגיות שונות ▪ חשה/ה בעלת/ת יכולת להשפעה פוליטית 	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">עצימות נמוכה</div> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">עצימות גבוהה</div>

זירה 3: השתתפות התנדבותית-יזמית

זירה זו מורכבת ממכלול אופני השתתפות הקשורים לעולם ההתנדבות, המעורבות החברתית והיזמות החברתית. היא כוללת השתתפות דרך מגוון של פעילויות הנמצאות במרחב של נתינה, ייזום ועשייה למען האחר, ברמות שונות: החל מהיכרות עם סוגיות חברתיות, ועד התנדבות, הקמה והובלה של ארגונים חברתיים המקדמים מעורבות חברתית והתנדבות.

השפעה במעגל רחב	השפעה במעגל הקרוב	היכרות ועמדות	עצימות נמוכה
<ul style="list-style-type: none"> ▪ מביעה/עמדה בסוגיות חברתיות על ידי השתתפות בהפגנות וחתימה על עצומות ▪ מקים/ה קבוצות ומרחבי שיח וירטואליים וממשיים ▪ בהיבטים חברתיים יחם/ת עצומות ומובילה הפגנות סביב סוגיות חברתיות ▪ מקים/ה או מובילה פלטפורמות להתנדבות ▪ מקים/ה או מנהלת עסק חברתי ▪ מקים/ה ו/או מובילה מיזמים, תכניות וארגונים לשינוי חברתי 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ מקיים/ת דיונים עם בני משפחתו וחברים בסוגיות חברתיות ▪ משתף/ת חברים ובני משפחה בפוסטים בנושאים חברתיים ▪ מגיב/ה ומעלה לרשת תכנים בנושאים חברתיים ▪ משתף/ת פעיל/ה בשיח חברתי ברשתות חברתיות ▪ משתף/ת בתכניות שמטרתן לאפשר השפעה חברתית (תנועות נוער, שנת שירות, מכינות, תכניות מנהיגות) ▪ פועל/ת בהתנדבות בהקשרים חברתיים במסגרת ארגונים, התארגנויות או באופן עצמאי 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ מכיר/ה סוגיות חברתיות, אוכלוסיות מגוונות וצרכיהן ▪ מכיר/ה אופני השפעה חברתיים וארגונים חברתיים ואזרחיים ▪ מתעדכן/ת בסוגיות חברתיות דרך חדשות בטלוויזיה, עיתונים, אינטרנט, פוסטים חברתיים ברשת ▪ בעל/ת עמדה חברתית מגובשת בסוגיות שונות ▪ חש/ה בעל/ת יכולת להשפעה חברתית 	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">עצימות נמוכה</div> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">עצימות גבוהה</div>

זירה 4: השתתפות קהילתית

הפועל/ת בזירה זו מזהה את הקהילה ואת חיי הקהילה כפלטפורמה דרכה ניתן לייצר השפעה על הסביבה ועל החברה. ההשפעה היא באמצעות השתייכות לקהילה ולקיחת חלק בחיים קהילתיים (קהילת חיים, קהילת נושא, קהילה אתנית וכדומה); וכן באמצעות השתתפות או יזום של מגוון פרקטיקות קהילתיות המקדמות הן את תחושת השייכות של חברי הקהילה והן את ההשפעה של הקהילה על סביבתה. מרכיב חשוב בזירה זו הינו הפעולה לקידום דיאלוג בין קהילות שונות ומגוונות.

השפעה במעגל רחב	השפעה במעגל הקרוב	היכרות ועמדות	עצימות נמוכה
<ul style="list-style-type: none"> ▪ חוקר/ת, ממשיג/ה ומפיץ/ה ידע בנושא קהילות וקהילתיות ▪ מפיץ/ה ומנגיש/ה ידע אודות קהילות באמצעות בלוג, מאמרים וכדומה ▪ מלווה קהילות ומסייע/ת להן מקצועית ▪ מעודד/ת ותומך/ת בהקמתן של קהילות בחברה בישראל ▪ חבר/ה או פועל/ת להקמת גופים ארציים התומכים בקהילות ▪ פועל/ת להקמתן וחזוקן של תשתיות ברמה הלאומית והמקומית אשר נועדו לתמוך בקהילות וקהילתיות ▪ מייסד/ת ומפעיל/ה פלטפורמות לדיאלוג בין קהילות 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ משתתף/ת באירועי הקהילה ▪ לוקח/ת חלק במנהגי סולידריות של הקהילה (עזרה ליולדת, שבעה) ▪ חבר/ה פעיל/ה בקהילה (חבר/ה בצוותי עבודה, בקבוצות עניין וכדומה) ▪ חותם/ת על עצומות, משתתף בהפגנות לקידום נושאים הקשורים לקהילה ▪ מעלה ומפרסם/ת תכנים בפלטפורמות התקשורת של הקהילה ▪ בחר/ה במקום המגורים ובקהילת החיים מתוך כוונה ערכית ▪ יזם/ת מנהגים של סולידריות, פרויקטים ואירועים בקהילה ▪ חבר/ה במוסדות ההובלה של הקהילה ▪ מייסד/ת מוסדות ומנגנונים קהילתיים ▪ מקיים/ת ומייסד/ת קהילה ▪ לוקח/ת חלק בדיאלוג בין קהילות 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ מכיר/ה בחשיבותם של הערכים הקהילתיים והסולידאריים ▪ מכיר/ה את בעלי התפקידים הפורמאליים ובלתי פורמאליים בקהילתו/ה ▪ מעודכן/ת בסוגיות הקשורות לקהילתו/ה ▪ מודע/ת לקיומן ואופיין של קהילות אחרות ▪ מרגיש/ה שייכות לקהילה ▪ יודע/ת לזהות ולהגדיר את הקהילה ו/או הקהילות אליהן הוא/היא משתייך/ת 	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">עצימות נמוכה</div> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">עצימות גבוהה</div>

זירה 5: השתתפות צרכנית

זירה זו כוללת הכרות עם סוגיות צרכניות, ושימוש בפעולה הצרכנית ובדפוסי הצרכנות של היחיד/ה כביטוי לערכים ועמדות. בחירת היחיד/ה (האם וכמה) לרכוש מוצרים בעלי מאפיינים מסוימים או להימנע מרכישת מוצרים בעלי מאפיינים מסוימים, יכולה לשמש עבור/ה ככלי לביטוי עמדות ודרך להשפיע. כך גם הבחירות מאילו גופים (קואופרטיב, מכולת שכונתית, רשת עולמית) לקנות או לא לקנות עשויים לבטא סדר יום אזרחי.

השפעה במעגל רחב	השפעה במעגל הקרוב	היכרות ועמדות	עצימות נמוכה
<ul style="list-style-type: none"> ▪ משתתף/ת במחאה בנושאים צרכניים ▪ חבר/ה בקואופרטיב ארצי ▪ מוביל/ה מחאה בנושאים צרכניים ▪ מנהל/ת בלוג מבוקש (מעל 10,000 קוראים) ▪ בנושאים צרכניים ברשת ▪ יחם/ת מחאה צרכנית מקים/ה יחמה ▪ שיתופית רחבה ו/או קואופרטיב ארצי ▪ יוצר/ת ומקדם/ת תקנות וכלים חדשים להגנת הצרכן 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ פועל/ת על פי עקרונות של צרכנות מודעת ▪ חבר/ה בקואופרטיב צרכני מקומי ▪ משתתף/ת במידע ברשתות אודות יצרניים ▪ הפוגעים בציבור יחם/ת מהלך לבניית כוח קנייה משותף בקהילתו/ה 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ מכיר/ה מגוון אופני צרכנות ומודע למשמעויות שלהם ▪ מכיר/ה מודלים כלכליים שונים ומודע למשמעויות שלהם ▪ מודע/ת ומכיר/ה את זכויותיו/ה הצרכניות בעל/ת עמדות בנושאים צרכניים ▪ חש/ה בעל/ת יכולת להשפיע באמצעות צרכנות 	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">עצימות נמוכה</div> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">עצימות גבוהה</div>

זירה 6: השתתפות תקשורתית

זירה זו כוללת שימוש במגוון ערוצי התקשורת בכדי לבטא ולקדם עמדות אזרחיות במגוון נושאים ולייצר השפעה אזרחית. היחיד/ה עשוי/ה לבחור בתקשורת הכתובה, בערוצי הטלוויזיה, רשתות החברתיות או כל מדיה תקשורתית אחרת על מנת להשפיע על התודעה הציבורית ולקדם שינוי במגוון רחב של נושאים. זירה זו מאפשרת ליזום ו/או לקחת חלק בקמפיינים תקשורתיים בכדי לבטא ולקדם עמדות אזרחיות.

השפעה במעגל רחב	השפעה במעגל הקרוב	היכרות ועמדות	עצימות נמוכה
<ul style="list-style-type: none"> ▪ כותב/ת תגובות לנושאים חדשתיים או בנושאים אזרחיים ▪ יוצר/ת קשר עם אנשים בתקשורת הארצית לקידום אייטמים וכתבות במגוון נושאים ▪ כותב/ת פוסטים/ כתבות/ידיעות במגוון נושאים בתקשורת ארצית ▪ איש/אשת תקשורת בעל/ת אג'נדות חברתיות מוגדרות אשר עושה שימוש במדיה כאמצעי לקדמן ▪ מקים/ה ומפעיל/ה גוף תקשורת המקדם סדר יום אזרחי מוגדר 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ משתף/ת בכתבות, פוסטים בנושאים אזרחיים ▪ יוצר/ת קשר עם אנשים בתקשורת המקומית לקידום אייטמים וכתבות במגוון נושאים ▪ משתמש/ת במגוון של אמצעי תקשורת לביטוי והפצה של עמדותיו/ה ודעותיו/ה בנושאים מקומיים 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ מכיר/ה את ערוצי ואמצעי התקשורת השונים ▪ צורך/ת מידע בנושאים אזרחיים ממגוון ערוצי תקשורת ▪ חש/ה בעל/ת יכולת להשפיע דרך פעילות תקשורתית 	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">עצימות נמוכה</div> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;">↓</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">עצימות גבוהה</div>

זירה 7: השתתפות תרבותית

זירה זו משתמשת במגוון אופני היצירה, הצריכה וההפצה של היצירה התרבותית והאומנותית כאמצעי לקדם סדר יום אזרחי. הכוונה הן ליצירה וצריכה של אומנות ותרבות אשר מבטאות עמדות ערכיות ובכך פועלות לקדם תודעה ופעולה אזרחית, והן לשימוש בתהליך היצירה של האומנות כדרך לקדם נושאים אחרים, למשל על ידי אמנות קהילתית.

השפעה במעגל רחב	השפעה במעגל הקרוב	היכרות ועמדות	עצימות נמוכה ↓ עצימות גבוהה
<ul style="list-style-type: none"> לומד/ת ומבצע/ת עיצוב חברתי מוביל/ה פרויקט של אומנות קהילתית מוביל/ה פרויקט של עיצוב חברתי/ Place making כותב/ת ומפרסם/ת שירה פוליטית מייצר/ת אמנות או תרבות חברתית שזוכה לחשיפה רחבה 	<ul style="list-style-type: none"> יוצר/ת אומנות / תרבות המבטאת עמדות אזרחיות במגוון נושאים מעודד/ת משפחה וחברים לצרוך תרבות שכזו משתתף/ת בפרויקטים של אומנות קהילתית 	<ul style="list-style-type: none"> מכיר/ה אופני תרבות שונים המבטאים עמדות ערכיות ואזרחיות צורך/ת תרבות המבטאת עמדות בנושאים אזרחיים וחברתיים חש/ה בעל/ת יכולת להשפעה באמצעות תרבות 	

זירה 8: השתתפות חומרית

זירה זו עוסקת בהקצאה של משאבים חומריים העומדים לרשות הפרט לטובת קידום מטרות חברתיות אזרחיות. הזירה מאפשרת שימוש במגוון רחב של משאבים, החל ממשאבים פיזיים (תרומת דם, כרטיס אדי), דרך תרומה כספית, ועד לתרומת חפצים. היחיד/ה יכול/ה גם לבחור באופני נתינה שונים לאותו משאב: למשל, מתן כסף ב"עיגול לטובה", תרומה כספית, "מעגל נתינה" ועוד.

השפעה במעגל רחב	השפעה במעגל הקרוב	היכרות ועמדות	עצימות נמוכה ↓ עצימות גבוהה
<ul style="list-style-type: none"> תורם/ת "10 שקלים" בקופות קונה מוצרים שיוצרו על ידי אוכלוסיות מוחלשות מעגל/ת לטובה חותם/ת על כרטיס אדי תורם/ת דם / שיער משתתף/ת ב"מעגל נתינה" תורם/ת איבר לאדם זר משמש/ת כפונדקאית פילנתרופ/ית – תרומות של עשרות אלפי שקלים בשנה ויותר תרומת מבנה, שטח 	<ul style="list-style-type: none"> מוסר/ת בגדים, משחקים וציוד משומש לנזקקים בקרב הקהילה, המשפחה, החברים שלו/ה תורם/ת כספים לקידום נושאים בקרב הקהילה, המשפחה, החברים שלו/ה (הקמת בית כנסת, עזרה למשפחה במצוקה וכדומה) מאפשר/ת שימוש במשרדים או מרחבים פרטיים למטרות הקשורות לקהילה, למשפחה, לחברים שלו/ה תורם/ת דם / שיער / מח עצם / איבר לאדם קרוב 	<ul style="list-style-type: none"> מכיר/ה מגוון דרכים בהם ניתן לקדם מטרות חברתיות ואזרחיות על ידי השתתפות חומרית חש/ה בעל/ת יכולת להשפעה דרך משאבים העומדים לרשותו/ה 	

זירה 9: השתתפות מקצועית

בזירה זו מזהה היחיד/ה את המרחב התעסוקתי-מקצועי שלו/ה כמרחב דרכו ניתן לייצר השפעה אזרחית. יצירת ההשפעה האזרחית דרך הפלטפורמה המקצועית יכולה להיעשות בשלושה ערוצי פעולה מובחנים:

1. בחירת קריירה - ניהול קריירה תעסוקתית מתוך כוונה לקדם סוגיות אזרחיות-חברתיות, על ידי בחירה במקצועות כגון רפואה, שירות ציבורי, עבודה במגזר השלישי ועוד.
2. מינוף מקום העבודה - קידום נושאים אזרחיים-חברתיים דרך הפלטפורמה התעסוקתית, למשל דרך האחריות התאגידית של הארגון, דרך קידום העסקה הוגנת בארגון, מעורבות הארגון בקהילה בה הוא פועל ועוד.
3. קידום הקהילה המקצועית - פעולה כחברה/ מעורב/ת בקהילה המקצועית אליה שייך/ת היחיד, למשל באמצעות השתתפות בוועד היציג של בעלי המקצוע, חניכה מקצועית של בעלי מקצוע חדשים בתחום, השתתפות בכנסים וכדומה.

השפעה במעגל רחב	השפעה במעגל הקרוב	היכרות ועמדות	1
<ul style="list-style-type: none"> בוחר/ת תחום עיסוק וקריירה תעסוקתית על מנת לקדם ולתרום לסוגיות חברתיות/ חינוכיות/ אזרחיות מהותיות מעודד/ת אנשים אחרים לבצע בחירות מקצועיות, תעסוקתיות על מנת להביא לשיפור בסוגיות אלו מתמיד/ה בבחירה המקצועית לאורך זמן (גם אל מול אלטרנטיבות קיימות) עוסק/ת בקשר שבין פעילותו/ה היום יומית המקצועית והסוגיות אותן מבקש/ת לקדם מקיים/ה ו/או מפעיל/ה תכניות הכשרה שנועדו למשוך כוח אדם איכותי לאותם המקצועות מקיים/ה ו/או מוביל/ה פורום של אנשי המקצוע הפועל לשינוי מדיניות וקידום נושאים חברתיים/ חינוכיים/ אזרחיים 	<ul style="list-style-type: none"> בוחר/ת תחום עיסוק וקריירה על מנת לקדם ולתרום לסוגיות הקשורות אליו/ה, אל המשפחה, החברים או הקהילה שלו/ה מתמיד/ה בבחירה המקצועית לאורך זמן (גם אל מול אלטרנטיבות קיימות) עוסק/ת בקשר שבין פעילותו/ה היום יומית המקצועית והסוגיות אותן מבקש/ת לקדם בקרב הקהילה, המשפחה, החברים שלו/ה 	<ul style="list-style-type: none"> מודע/ת למגוון הדרכים בהם בחירה מקצועית עשויה לקדם ולהשפיע על סוגיות חברתיות/ חינוכיות/אזרחיות ומכירה/ה בחשיבות הבחירות הללו (מורה, שירות ציבורי, מחקר אקדמי בתחום רלוונטי, מגזר חברתי ועוד) חש/ה בעל/ת יכולת להשפיע דרך בחירה מקצועית 	<p>עצימות נמוכה</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>עצימות גבוהה</p>

השפעה במעגל רחב	השפעה במעגל הקרוב	היכרות ועמדות	
<ul style="list-style-type: none"> מקיים/ת או פועל/ת על מנת שיקוימו תהליכי אחריות תאגידית בארגונה/ה יחם/ת מהלכים להטמעת אחריות תאגידית בארגונים אחרים בהם הנושא אינו קיים מפתח/ת פתרונות ומערכי הדרכה לקידום העסקת אוכלוסיות המודרות מעולם העבודה פועל/ת במסגרת הארגון לפיתוח מוצרים ופתרונות לקידום נושאים חברתיים/אזרחיים 	<ul style="list-style-type: none"> פועל/ת לחיזוק הקשר והתרומה של ארגונה/ה לקהילה בה הוא מתקיים פועל/ת לשילוב אנשים מהקהילה המקומית כעובדים בארגון מקפיד/ה או דורש/ת שארגונו יקפיד על העסקה מגוונת, העדר אפליית שכר על רקע מגדרי, העסקה הוגנת ועוד 	<ul style="list-style-type: none"> מכיר/ה את המושג אחריות תאגידית מכיר/ה את חוקי העסקה השוויונית וההוגנת חש/ה בעל/ת יכולת להשפעה דרך הפלטפורמה המקצועית אליה משתייך/ת 	<p>2</p> <p>עצימות נמוכה</p> <p>↓</p> <p>עצימות גבוהה</p>
<ul style="list-style-type: none"> שותף/ה לתהליכי פיתוח ידע בתחום שותף/ה לפיתוח קוד אתי מקצועי ולהטמעתו שותף/ה למאבקים מקצועיים יחם/ת מהלך לפיתוח קודי אתי של התחום מקים/ה תא סטודנטיאלי ארצי של סטודנטים בתחום יחם/ת ומוביל/ה מהלכים לקידום הידע בתחום ולהפצתו יחם/ת מחאה/שביתות/עיצומים מוביל/ה ארגון/ איגוד מקצועי 	<ul style="list-style-type: none"> קורא/ת ירחונים מקצועיים ומתעדכן/ת מקצועית שותף/ה לפורום של עמיתים חבר/ה בארגון מקצועי חבר/ה בתא סטודנטיאלי בקמפוס משתתף/ת ו/ או מציג/ה בכנסים מקצועיים משמש/ת כמנטור/ית לאנשים חדשים במקצוע מוביל/ה פורום עמיתים 	<ul style="list-style-type: none"> מכיר/ה את הגופים השונים המייצגים את העוסקים בתחום מודע/ת לקיומם של כנסים בתחום מכיר/ה את הסוגיות האתיות המרכזיות של המקצוע 	<p>3</p> <p>עצימות נמוכה</p> <p>↓</p> <p>עצימות גבוהה</p>

נספח 1 - רשימת הארגונים שהשתתפו בקבוצת המיקוד

(לפי סדר ה א-ב)

אחרי
 ארזעיר
 בינה
 ג'וינט
 המרכז הבינתחומי הרצליה
 הסוכנות היהודית
 התאחדות מרכזי הצעירים
 ישראל 2050
 ליד
 מובילות
 מועצת המכינות הקדם צבאיות
 מועצת הנגב
 מרכז מעשה
 מרכז הצעירים חדרה
 מרכז צעירים טירת הכרמל
 מרכז צעירים רהט
 עולים ביחד
 קרן רודרמן
 קרן שחף
 רעות סדקה
 שותפויות רוטשילד קיסריה
 שחרית
 תבור – מכינה קדם צבאית
 תופסים כיוון

